

Sygn. akt V KK 654/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Cesarz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Barbara Skoczowska

SSN Włodzimierz Wróbel

Protokolant Jolanta Grabowska

w sprawie **M. D.**,

skazanego z art. 209 § 1a k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 24 czerwca 2020 r.,

kasacji, wniesionej przez prokuratora na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w S.

z dnia 27 września 2019 r., sygn. akt IV Ka (...),

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w M.

z dnia 7 stycznia 2019 r., sygn. akt II K (...)

- 1) uchyla zaskarżony wyrok w części utrzymującej w mocy wyrok Sądu Rejonowego w M. o zobowiązaniu oskarżonego do bieżącego łóżenia na utrzymanie M. D. oraz uchyla wyrok tego Sądu we wskazanym wyżej zakresie,**
- 2) obciąża Skarb Państwa kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w M. wyrokiem z dnia 7 stycznia 2019 r., II K (...), uznał M. D. za winnego tego, że w okresie od grudnia 2013 r. do marca 2014 r. oraz od października 2016 r. do maja 2018 r. w miejscowości W. uchylał się od wykonania obowiązku alimentacyjnego orzeczonego ugodą sądową Sądu Rejonowego w G. z dnia 30 września 2011 r. w sprawie sygn. akt III RC (...) w wysokości 300 zł miesięcznie na rzecz M. D. , powodując powstanie zaległości w łącznej wysokości stanowiącej równowartość co najmniej 3 rat alimentacyjnych narażając osobę uprawnioną na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, tj. czynu z art. 209 § 1a k.k. i za to na podstawie art. 209 § 1 k.k., 34 § 1, § 1a pkt 1 k.k. i art. 35 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę roku ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w rozmiarze 20 godzin miesięcznie, zaś na podstawie art. 35 § 4 k.k. w zw. z art. 72 § 1 pkt 3 k.k. zobowiązał oskarżonego do bieżącego łżenia na utrzymanie M. D..

Wyrokiem z dnia 27 września 2019 r., IV Ka (...) Sąd Okręgowy w S. , po rozpoznaniu apelacji prokuratora na niekorzyść oskarżonego, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że za podstawę wymiaru kary przyjął wyłącznie art. 209 § 1a k.k. i wymierzył 7 miesięcy pozbawienia wolności (pkt I), zaś w pozostałej części utrzymał w mocy wyrok (pkt II).

W kasacji na korzyść skazanego prokurator zarzucił „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa materialnego, a mianowicie art. 35 § 4 k.k. w zw. z art. 72 § 1 pkt 3 k.k. polegające na tym, że dokonując zmiany wyroku Sądu Rejonowego w M. z dnia 7 stycznia 2019 r., sygn. akt II K (...) poprzez orzeczenie na podstawie art. 209 § 1a k.k. kary 7 miesięcy pozbawienia wolności, w miejsce orzeczonej kary roku ograniczenia wolności, utrzymał zawarte w punkcie II części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku w mocy rozstrzygnięcie o nałożonym na oskarżonego obowiązku łżenia na utrzymanie M. D. oparte o przepis art. 35 § 4 k.k. w zw. z art. 72 § 1 pkt 3 k.k., podczas gdy orzeczenie takiego środka probacyjnego jest ograniczone wyłącznie do skazania sprawcy na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, a także przy skazaniu na karę ograniczenia wolności”.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w części utrzymującej w mocy rozstrzygnięcie o środku probacyjnym i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zarzut kasacyjny jest oczywiście zasadny.

Orzeczenie środka probacyjnego określonego w art. 72 § 1 pkt 3 k.k. w postaci obowiązku łóżenia na utrzymanie innej osoby jest możliwe tylko w razie warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności oraz, na podstawie art. 35 § 4 k.k. – w razie orzeczenia kary ograniczenia wolności. Wykluczone jest więc zastosowanie tego środka, gdy orzeczono bezwzględną karę pozbawienia wolności. Po prostu nie ma przepisu, który pozwalałby na orzeczenie owego środka, a w rezultacie – utrzymanie w mocy rozstrzygnięcia o jego zastosowaniu, obok bezwzględnej kary pozbawienia wolności. Wbrew zapatrywaniu Sądu odwoławczego (s. 3-4 pisemnych motywów) zmiana zaskarżonego wyroku przez wymierzenie kary pozbawienia wolności nie usunęła automatycznie z obrotu prawnego środka probacyjnego zastosowanego przez Sąd I instancji.

Dlatego wyrok Sądu odwoławczego w zaskarżonej części jak i wyrok Sądu I instancji co do środka probacyjnego podlegał uchyleniu. Niedopuszczalne było jednak uwzględnienie dalej idącego wniosku – o przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania, skoro jest oczywistym, że w miejsce uchylonego środka nie można byłoby orzec żadnego innego.